

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π. Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο: Διχαστικό κλίμα υποβάθρου

Στο έκτακτο, διήμερο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (διάσκεψη κορυφής αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης - ΕΕ) που άρχισε χθες το απόγευμα μπορεί να αποτυπωθεί η ευρωπαϊκή πραγματικότητα που τείνει να διαμορφωθεί κάτω από την επιφάνεια και που ρωγμές της έχουν γίνει ήδη έκδηλες. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι τώρα πλέον διχασμένη γύρω από τον πόλεμο στην Ουκρανία, τις συνέπειες και τις προεκτάσεις του. Και κυρίως το τέλος του. Η αρχική ενότητα και αποφασιστικότητα που επέτρεψαν στην Ένωση να υιοθετήσει σειρά πακέτων σκληρών κυρώσεων εναντίον της Ρωσίας και να στηρίξει πολιτικά και στρατιωτικά την Ουκρανία έχουν φθάσει ερμάνως στα όριά τους. Καθώς ο χρόνος περνάει και ο πόλεμος συνεχίζεται, οι αποκλίσεις φωνές ενισχύονται. Οι αντοχές της Ένωσης δοκιμάζονται. Στα τέσσερα κύρια θέματα της ατζέντας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου - πορεία του πολέμου/Ουκρανία, ενεργειακή ανεξάρτηση από Ρωσία (πακέτο προτάσεων RepowerEU), αμυντικές επενδύσεις και επισιτιστική κρίση - έχουν ήδη διατυπωθεί σε επίπεδο Επιτροπής Μόνιμων Αντιπροσώπων συγκρουόμενες απόψεις δηλωτικές των εντάσεων που αναπτύσσονται μέσα στην Ένωση γύρω από τον πόλεμο και την έκβασή του. Κι όμως το έκτακτο αυτό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προγραμματίστηκε με την προσδοκία ότι θα μπορούσε να συμφωνήσει τουλάχιστον πάνω στο επίμαχο ζήτημα της ενεργειακής κρίσης τόσο στην εσωτερική του πτυχή (με την κάθετη αύξηση των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας) όσο και στο αίτημα για την ανεξάρτηση της ΕΕ από τους ενεργειακούς πόρους της Ρωσίας και των ασύμμετρων συνεπειών που αυτή έχει δημιουργήσει. Αλλά μέχρι στιγμής που σύρονται οι γραμμές αυτές δεν είχε επιτευχθεί συμφωνία ούτε καν πάνω στο έκτο πακέτο κυρώσεων που μεταξύ άλλων προβλέπει εμπάργκο στις εισαγωγές ρωσικού πετρελαίου λόγω της σφοδρής αντίθεσης της Ουγγαρίας. Αντίθεση που έχει αναφορά στη σχεδόν πλήρη εξάρτηση της χώρας από το ρωσικό πετρέλαιο αλλά και στις πολιτικές συμπάθειες του Βίκτορ Ορμπαν στον πρόεδρο Πούτιν.

Ακριβώς η αντιμετώπιση Πούτιν και του αιματηρού επιθετικού πολέμου του στην Ουκρανία είναι το μείζον ζήτημα που διχάζει πολιτικά

την Ευρώπη τώρα. Από τη μια μεριά υπάρχει η ομάδα των χωρών (Βαλτικές χώρες, Πολωνία, Σκανδιναβικές) που ουσιαστικά ακολουθούν τη σκληρή γραμμή Ουάσιγκτον και Λονδίνου. Θέλουν δηλαδή την πλήρη, καθολική νίκη της Ουκρανίας με την εκδίωξη και του τελευταίου ρώσου στρατιώτη από το έδαφός της, ακόμη και από την Κριμαία. Στη λογική αυτή στηρίζουν την παροχή όλου του αναγκαίου βαρέος οπλισμού στην Ουκρανία, όπως ζητά ο πρόεδρος Ζελένσκι. Εσχατος στόχος: η συντριβή της Ρωσίας ως υπολογίσιμης δύναμης ικανής να διεξαγάγει επιθετικό πόλεμο στο μέλλον («στρατηγική ήττα»). Από την άλλη μεριά, υπάρχει η ομάδα κρατών, Γαλλία, Ιταλία, Γερμανία κ.ά., που θεωρεί ότι η συντριβή, η ταπείνωση μιας δύναμης με πυρηνικά όπλα είναι ανέφικτος και εξόχως επικίνδυνος στόχος. Μπορεί να οδηγήσει σε ολέθριες εξελίξεις («σύνδρομο Βερσαλλιών»). Οθεν η ανάγκη αναζήτησης διπλωματικής λύσης, με πρώτο βήμα την επίτευξη εκεχειρίας και το άνοιγμα διαπραγματεύσεων (ήδη Μακρόν, Σολτς και Ντράγκι συνομιλούν τηλεφωνικά με τον πρόεδρο Πούτιν), τα επί μέρους ζητήματα της οποίας, όπως το μελλοντικό καθεστώς της Ουκρανίας και κυρίως το πλέον ακανθώδες, το εδαφικό, θα τα χειριστούν αποκλειστικά το Κίεβο και ο πρόεδρος Ζελένσκι. Αν και ο τελευταίος διατείνεται ότι ωθείται από τους Ευρωπαίους σε εδαφικές παραχωρήσεις, Βεβαίως κανένας Ευρωπαίος δεν πρότεινε ανοικτά τουλάχιστον κάτι τέτοιο.

Ο μόνος που έκανε ευθεία ανοιχτή πρόταση για εδαφικές παραχωρήσεις είναι ο μέγας ιεραπόστολος του ρεαλισμού Χ. Κίσιγκερ από την αγέρωχη θέση των 98 ετών. Η ομάδα των χωρών αυτών (κυρίως Γαλλία) στοχεύει στον σύντομο τερματισμό του πολέμου γιατί στο βάθος του μυαλού της εκτιμά επίσης ότι ο πόλεμος αυτός με τις γεωπολιτικές και πολλαπλές άλλες συνέπειες που παράγει εμπεριέχει - εάν συνεχιστεί - τη δυνατότητα να διαλύσει την Ευρωπαϊκή Ένωση!

Μέσα σε αυτό το κλίμα υποβάθρου διεξάγεται συνεπώς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Ο Π. Κ. Ιωακείμης είναι ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, η. πρεσβευτής - σύμβουλος ΥΠΕΞ και μέλος του ΕΛΙΑΜΕΠ.